

ประเภทภูมิปัญญาด้าน ช่าง สถาปัตย์

ชื่อภูมิปัญญา สถาปัตย์คี่ยนไม้

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

การคี่ยนไม้คือกำเนิดอาชีวามาหมุน โดยมีแกนยึดทั้ง 2 ข้างให้หมุนรอบด้วยความเร็วแล้วใช้สิ่วเป็นตัวกลึงเพื่อให้เกิดรูปทรงตามขนาดที่ต้องการตามลักษณะรูปร่างที่กำหนดไว้

การคี่ยนจะนิยมคี่ยนด้วยกันสองอย่างคือ

1. เคี่ยนไปตามความยาวเสี้ยนไม้
2. เคี่ยนตัดความยาวของเส้นไม้ (เคี่ยนขาว)

การคี่ยนในสมัยโบราณจะใช้ล้อเกี่ยวมาเป็นกลไกในการหมุนแต่ปัจจุบันจะใช้มอเตอร์มาเป็นตัวหมุน

ภาษาและชื่องานจากการคี่ยนมีดังนี้

- เสาราวบัน ได้ ลูกกรง ซี่บัน ได
- ขาโต๊ะ
- พาน ไม้
- ครก ไม้ พร้อมสาภ
- โก๊ะ ข้าว ไม้
- เวียน กน ข้าว
- คุณ ล้อ เกี่ยน
- ลูก แอก
- เครื่อง สูง ตาม วัด ความ ฯ ลฯ
- โถ
- ขัน หมาก
- แอบ หมาก
- กลอง
- กำง อีด อ้อย
- ด้าน เหล็ก งาน
- ด้าน พร้า ด้าน มีด ด้าน ขอบ ด้าน เสียม

- อุปกรณ์เครื่องดูดควัน
- ติดต่อผู้ดูแลเครื่องมือของใช้ประจำ เดี๋ยง ตู่ เก้าอี้ ฯลฯ
- ตั้งนั่ง

การคืนน้ำดื่มเป็นภารกิจสำคัญในการดูแลความสะอาดของบ้านพื้นบ้านพื้นเมืองสืบต่อไป

แหล่งข้อมูล

นายญาณ ส่องเมืองแก่น
บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดเชียงราย
 054-782057